

## Hans Befritz alias Belfrage

Saxat från Wikipedia.

**Belfrage**, ursprungligen en adelsätt från Skottland som inkom till Sverige 1624 med **stamfadern** Hans Belfrage, född 1612 i staden Kirkaldy och hans mor Joneta Balram av ätten Stuart. Fadern hette Henrik Belfrage, och antogs vara död vid denna tidpunkt. De kallade sig vid ankomsten till Sverige för Befritz och bosatte sig i Brätte (numera Vänersborg ).

Hans Befritz gifte sig 1638 med borgmästardottern Elisabeth Segolsdotter († 1657). De fick tio barn, födda 1640-1656. Befritz gifte om sig 1658 med Brita Roos af Hjelmsäter. Vid rådstuga den 25 juni 1660 blev han tillförordnad **borgmästare** i Vänersborg.

År 1666 ansöker Hans Befritz om att bli svensk adelsman med hänvisning till sin adliga härkomst från Skottland vilket på begäran intygades av magistraten i staden Culross (Fife) den 28 april samma år.

Den 3 december 1666 beviljades adelskapet med nr 782, och släkten introducerades på **Riddarhuset** den 27 augusti 1668. Hans Belfrage dör den 13 november 1688, och begravdes i familjegraven vid den numera försvunna **Naglums** kyrka (raserades på 1790-talet).

Släkten uppflyttades i riddarklassen 1778.

Slut citat.

## Gravhällen finns uppsatt vid Vänersborgs kyrka.

Gravhällar ( Utdrag från " Vänersborgs Kyrka ", Historik och beskrivning av Sven Blomgren ) I vapenhusets södra vägg är två gamla gravhällar inmurade. Den ena är lagd över Hans Belfrage, en av de mest betydande männen i Vänersborg under 1600-talet, och hans bägge hustrur. Inskriptionen har följande lydelse: "HÄR WNDER LIGGER BEGRAFVEN FORDOM DEN (E)DLE OCH WÄLBORNE HERRE HER HANS BELFRAGE HERRE TIL E(SP):RÖDH OCH RYRBOHOLM SAMPT BEGGE HANS HVSFRVER O(CH BA)RN. GVD FÖRLÄNE DEM MED ALLA CHRISTROGHNE PÅ YTHERSTA DAG(EN EN) FRÖGDE FVL VSTÅNDELSE: EFTER ROLIGHET FINNER MAN (EJ HÄR): SORGH GIÖR OSS BLEKA OCH RÖDHA: HVAR DAGH MED SIGH ST(OR OMSO)RG BÄR IA ARBETE OCH MÖDA: OSTADIGHET SOM HVAR MAN VET (FAST ALLE SV)CKA OCH QVIJDHA: THERFÖR KOM SNART MIN BRVDHGVM: (MIN SJÄL) MON TIGH FÖRBIJDHA: ROM 5: VERS" Hans Belfrage föddes i Kirkaldy i Skottland den 19 januari 1614 och kom med sin moder till Sverige 1624. Han blev handlande i Brätte och sedermera i Vänersborg, där han också blev rådman och tf. borgmästare. Han kallades i Sverige Befritz, innan han 1666 blev adlad under sitt egentliga namn Belfrage. Han är stamfader för adliga ätten nr 782. Han gifte sig första gången 1638 med Elisabeth Segolsdotter (till vänster på gravhällen), död 1657, dotter till borgmästaren Segol Svensson i Brätte, andra gången 1658 med Britta Roos af Hjelmsäter (till höger på gravhällen), död 1683, dotter till Knut Roos till Säffle och Rud. Hans Belfrage dog den 13/11 1688 och fick "för evärdeliga tider" sin grav i Naglums kyrka, men sedan denna raserats, blev graven förstörd och den täckande hällen bortförd. Delar av denna återfanns 1920 och 1921 i Överby, där de låg som golvhällar framför spisar, och sedan de hopfogats, fick den restaurerade gravstenen sin plats i Vänersborgs kyrka. Den blev ytterligare restaurerad 1972.

## Men hur var det med släktskapet?

Vare sig högvördige Hans i sin grav vill eller inte så delar vi samma blod, eller DNA. Med rötter bland prominenser såväl som backstusittare, slitsamma bönder och annat folk som sliter för kakebiten.

Inspirationen när det gäller släktforskningen kommer egentligen från min moster Iris Johansson f. Halling. Namnet Halling kommer från en släkt i Norge antagligen knutet till Hallingdal.

Släktskapet med Belfrage var naturligtvis ett snedsprång.

Fröken Maria Gustava, dotter till Georg Erik Belfrage och Hedvig Sofia Bergman befanns efter ett besök i Vänersborg vara gravid.  
Stor skandal!

Men det föddes i alla fall en dotter, Anna Charlotta som förvägrades att bära namnet Belfrage men Eriksdotter kan väl vara gott nog.

Maria Gustava gifte sig med bonden Anders Pettersson född 1782 och död 1836 och tillsammans fick de minst åtta barn.  
Om hon fick behålla namnet Belfrage är okänt. Troligen inte, det blev nog Andersdotter och Andersson.

Dottern Anna Charlotta gifte sig med Lars Eriksson född 1807-01-07 och död 1863.

En son var Emanuel Larsson, skollärare och född i Ånimskog 1829-11-23, död 1906-08-05.

Här var i alla fall namnfrågan utredd.

Han var gift med Stina Kajsa Andersson f. 1834-10.21.

Dottern Maria Charlotta Larsson blev småskolläarinna, född 1862-04-24 i Tösse med Tydje och död i Åmål 1947-02-09.  
Hon var min morfarsmor.

Min morfar hette Alban Johan Julius Halling, stationskarl. Född 1888 i Vestanå, Tydje och död i Åmål 1963-01-12. Han var gift med Anna Maria Eriksson, född i Nor socken 1890-02-24 och död i Åmål 1952-08-12.

Anna var verksam på Malma där gården senare flyttades från sin ursprungliga plats och idag är säte för hembygdsföreningens verksamhet.

## Anders Månsson Wall

Han föddes år 1638, troligen i Ånimskogs socken, Älvsborgs län.

Anders var riksdagsman och gästgivare på Ånskolunds Gästgiveri, även kallat "Lunden", i Ånimskogs socken. Han var även kyrkvärd i Ånimskogs kyrka.

Enligt uppgift var Anders gift 5 gånger. Den första hustru som namnet är känt på är Malin Eriksdotter. Om hon var hans första hustru är ännu inte känt. År 1688 avled Malin och Anders blev änklings. Vissa uppgifter gör gällande att hon avled 1690.

Två år senare, 1690, var han gift med Margareta Svensdotter Falk. Margareta avled år 1691 enligt inristningen på gravhällen i Ånimskogs kyrka, år 1692 enligt notering i domboken.

Anders nästa hustru hette Elin Andersdotter. Hennes namn är känt från inskriptionen på gravhällen i Ånimskogs kyrka. Det är inte känt vilket år hon avled.

Anders fjärde hustru, Karin Andersdotter, gifte han sig med efter år 1704. Hon var då änka efter förste länsman i Vedbo härad östra, Olof Bryngelsson Torpengren, som avled omkring år 1704. Karin var född 1655 och avled den 4 juli 1717 i Lunden.

Anders sista hustru, Hedvig Stiernborg, gifte han sig med den 2 februari 1718.

I vigselboken i Ånimskogs socken är det skrivet "1. Den 2 februarii, effter 3:e föregående lysningar som skedde uti Wänersborg, copulerades gästgifwaren wällförständig Anders Wall med enkian ärebårne Hedvich Stiernberge".

Med henne fick han flera barn. Det sista barnet skall han ha fått vid en ålder av 80 år. År 1729 är det noterat att han hade "fyra levande barn, små".

Totalt skall Anders ha fått 17 barn med sina fem hustrur.

Frågan uppstår osökt. Hur var vi släkt?

Med tanke på Anders flitiga kopulerande med åtskilligt kvinnfolk kan man säkert dra slutsatsen att han försett Ånimskogsbygden och angränsande domäner med ättelägg.

Jag kan i alla fall dra det till bevis.

Här fastnar vi vid tidigare nämnde Georg Erik Belfrage, far till den olyckliga, får man förmoda. Maria Gustava.

En av Anders många hustrur var Elin Andersdotter

De fick en dotter Magdalena f. 1693 i Ånimskog och död i Fröskog 1775. Magdalena som gifte sig med Magnus Hedberg död 1763.

Dottern Elisabeth 1728-1809 gifte sig med Johan Gustav Belfrage 1732-1759. Farfar till Maria Gustava.

Johans Gustavs far var löjtnanten Georg Belfrage, född 1697 i Gyltungebyn och död 1754-07-10 i Bollsbyn, Ånimskog. Gift med Ulrika Eleonora Ahlfeldt f. 1706 i Tveta, Säffle och död 1742 i Bollsbyn.

Far till Georg var Hans Befritz son Georg, kapten C7 komp. Tösse, född 1651-08-06 i Vänersborg och död 1700-10-02 i Sörböle, Tydje

Mor var Ingeborg Posse död 1714-12-29 i Gravfa.

Fortsätter man att följa adelssläkten Posse hamnar man snart i sagornas värld.

Delvis kanske sant men delvis skrönor.

Hur som helst tyckte min fru att det var häftigt att jag den vägen kunde ”bevisa” våra rötter till Harald Blåtand.

Harald Blåtand, kung av Danmark ca år 935. Danmark som rike existerade kanske först år 885.

Son till Gorm den gamle och Tyra Danebot. Harald Blåtand (Gormsson) var ursprungligen en tysk vasall men räknades senare som en dansk vikingahövding som bekämpade och övervann sina grannar och enade hela Danmark (och Norge) till ett kungarike och införde kristendomen som officiell religion. Till minnet av detta restes över honom Jellingestenen, en rikt dekorerad runsten i Jellinge på Jylland i Danmark, med texten: "Harald, som vann åt sig hela Danmark, och Norge, och gjorde danerna kristna".

Harald kallades ibland Harald Blåtand och Harald Gormsen och konsoliderade mot slutet av 900-talet kungamakten ytterligare. I Saxos danska historia berättas att far och son inte kunde dra jämt. Svend var ute på vikingatåg och gjorde sig mycket populär medan Harald försökte hålla samman sitt rike med hjälp av kyrkans män. Harald fördrevs av sonen och dödades omkring av en pil, avlossad av en av Svens män. En vanlig missuppfattning är att han fått sitt tillnamn på grund av att han hade en sjuk tand som hade blivit blå. Så är inte fallet

## En liten förklaring

Haralds pöjk hette ju Sven Tveskägg, Han var dansk kung. och hade ena dötter som hette Estrid och som gifte sig med Ulf Torgildsson. Han var jarl av Skåne

Dom fick en pöjk Sven Estridsson ( märkligt ) som föddes 1020 och dog 1074. Han var f. ö. dansk kung, Han fick en pöjk Svenssen " den helige !" även nämnd som Knut II- Han hetta e`kåring, Adele av Flandern å feck mä henne e`tös Ingegerd. Hon blé geft mä Folke Folkunge kallad " den Tjocke". En son var Bengt Folkesson. gift med Sigrid Lakman och de fick en son kallad Karl Bengtsson Döve.

Karl "den döve" var jarl av Folkungaätten och farbror till Birger Jarl, Stockholms grundare. Karl var halvbror till jarlen Birger, som i isländska källor kallas Brosa (vilket betyder "den leende").

Karl Bengtsson hör till de personer i den svenska historiens gryning som är nämnda i flera källor. Han är omnämnd i Hakonarsagan, en kungasaga som skildrar den norske kungen Håkon Håkonsson, och där ges han tillnamnet "Döve". I ett dokument, daterat 1219, kallas han jarl, ett av de högsta ämbetena i riket.

Vid denna tid tävlade tyska och danska korsfarare i Baltikum om att karva ut egna terretorier med underkuvade, nödortfigt kristnade, baltiska och finsk-ugriska bönder som ovillig arbetskraft på åkrar och fält. Svenska herremän ville också ha en bit av kakan, vilket ledde till att biskop Karl deltog i ett krigståg i österled.

Expeditionen leddes av kung Johan Sverkersson. Till en början hade fälttåget framgång och kungen inrättade sitt högkvarter i Leal (nuvarande Lihula). Här övertog svenskarna en fornborg, belägen på en hög kulle och skyddad av branter på tre sidor. Med basen säkrad ryckte hären vidare in i Estland. Befolkningen underkuvades och tvingades acceptera kristendomen genom dop. Efter, som han ansåg, väl förrättat värv återvände kung Johan till Sverige.

Men sedan gick allt snett: Öselborna stormade borgen Leal och segrade. Biskop Karl stupade den 8 augusti 1220 tillsammans med jarlen Karl "den döve" och det svenska väldet i västra Estland gick förlorat.

Hans son hette Karl Karlsson Ulv. Hans son Ulv Karlsson föddes 1247 och dog 1281. Som du ser finns det här tydliga tidsluckor men det är väl där sagorna möjligen slutar. Hans son var Filip, tillbakaseende Ulv Ulfsson. Tillsammans med Gödelin Gottskalksdotter van Kyren fick de en son. Bengt Filipsson, tillbakaseende Ulv. Han blé gift mä en Magnusdotter Sparre av Aspenäs. och de fick en son Gottskalk Bengtsson. Han var riddare och riksråd. Död 1436. Gifte sig med Ingeborg Johansdotter Moltke. De fick en son Bengt, Väpnare och riksråd, Gift med Birgitta Arendsdotter Styke.

En son var Arent Bengtsson, tillbakaseende Ulv. Han gifte sig med Hebbla Albrektsdotter Bydelbak.

En dotter var Märta Arendsdotter Ulv. Hon gifte sig med Bengt Gregersson Lillie och de fick en dotter Brita Bengtsdotter Lillie. Hon gifte sig med lagmannen, riksrådet och väpnaren Bengt Gylta. Dottern Anna Bengtsdotter Gylta gifte sig med Sven Knutsson Ribbing.

Sonen var Ståthållaren Peder Svensson Ribbing, född 1544 i Finnekumla och död 1604. En son var Erik f. 1577 och far till Maria Ribbing 1618-1674..

Hon var mor till Ingeborg Posse som var gift med kaptenen Georg Belfrage. Han var far var namnen Georg, löjtnant och fältväbel. Sonen Johan Gustav var far till Georg Erik Belfrage vars dotter Maria Gustava efter ett besök i Vänersborg befanns vara i särskilda omständigheter.

Så var den släktskapen utredd även om det finns vissa tveksamheter i källorna.

## Mitt släktskap med Sten Bergman

Vem minns inte hans radioprogram där han beskrev sina upptäcktsfärder och resor över olika kontinenter., bl. a. expeditioner till Kamtjatka.

Han var ledamot av lärda samfund i Sverige och utomlands, fick Vetenskapsakademiens Linnémedalj i guld 1931, Wahlbergmedaljen 1937 och Nils Holgersson-plaketten 1952. Hans hustru Dagny Bergman, f. Lindhé (1890-1972), medföljde på flera resor och var hans medhjälpare. Bergman: arkiv, bl.a. brev, föreläsningssjournaler och foton, förvaras i Vetenskapsakademiens arkiv.

Det som gjorde Sten Bergman till en av 1900-talets mest kända svenska vetenskapsmän är dock hans omfattande populärvetenskapliga verksamhet: artiklar, ett 15-tal böcker och mer än 6 000 föredrag. Han blev genom sina karakteristiska föreläsningar en av Sveriges mest folkkära radioröster, medverkade flitigt i skolradion och gjorde TV-program första gången 1956. Redan B:s andra bok, På hundslåde genom Kamtchatka (1924), översattes till 15 språk. Även Min far är kannibal (1959) gick ut i stora upplagor (och befäste en klichébild av Papuas ursprungsbefolkning som den vilda motpolen till den civiliserade västerlänningen). Flera böcker riktades till ungdom, bl.a. den geografiska läseboken Från fjärran länder (1934). Att Sten Bergman hade sina rötter i Ånimskogs mylla, eller åtminstone i dess närhet har kanske varit okänt. Men så var det, Ånimskog har fostrat många prominenser, Konstnärer, diktare och andra original som satt sin prägel på bygden.





Grupporträtt av människor kring ett kaffebord på en veranda, Stens far Johan längs till vänster. Nummer fem från vänster parveln Sten som senare skulle höra av sig.



Grupporträtt på Bergalid 1937

Gemensam anfader är Esbern Bergman, född 1721 i Strömsberg, Tösse, död 1782 i Rolfskärr, Tydje. Han var bland annat borgmästare i Vänersborg. Hans far Abraham Bergman var född 1696, Strömsberg, Tösse.

Esberns maka i andra giftet var Maria Frykman. Född 1730 och död 1782.

I första giftet med Maria Hesselgren född 1722 fick de fyra barn.

Hedvig Sofia född 1749 i Henrikshom, Ånimskog, död 1824.

En liten passus,

Henriksholm, den enda bebodda ön i sjön Ånimmen, kallades förr för Öna eller Öen. Fynd av flintknivar och stenmejslar pekar på att ön var bebodd redan under stenåldern. Ursprungligen var ön uppdelad på två fastigheter; men under 1550-talet hamnar hela ön i Knut Andersson Lilje ägo. Den Liljerska ätten skulle komma att äga ön under olika släktförhållanden i nästan 200 år.

Genom ingifte kom ön till Henrik Persson Måneskölds ägo, och det var han som ändrade namnet på ön till Henriksholm - från det föga fantasieggande Öen. Man tror att han var den förste i modern tid som hade sin fasta bostad på ön. Under hans tid uppfördes även den första herrgårdsbyggnaden. I början av 1800-talet står brukspatronen Gustav Wohlfart som ägare till Henriksholm, och han byggde den nuvarande huvudbyggnaden, efter det att den gamla brunnit ned 1815. Arkitekt var major Edelswärd.

1830 förenas Henriksholm med fastlandet genom en 330 meter lång träbro. Denna bro kom dock att förstöras av isen, och idag upprätthålls förbindelsen med fastlandet genom en färja.

Vidare med släkten,

Abraham Bergman, född 1752-08-02 , Henriksholm.

Maria Kristina, född 1754, Tydje och Johan, född 1761 i Tydje, död 1792 i Ånimskog.

Esberns son Abraham gifte sig med Anna Sophia Beckeman, född 1755 i Lerbäck, Örebro Län, död 1856 i Tydje.

Ett barn var Maria, född 1789-07-01 i Tydje. Hon gifte sig med Engelbrekt Olsson, född 1782 i Tydje, död 1856 i Tydje.

De fick tre barn. Ingegerd Sofia, född 1821 i Åmål, död 1864 i Tydje. Maria, född 1823 i Tydje och Olof, född 1828 i Tydje.

Ingegerd Sofia gifte sig med Nils Fredrik Andersson, född 1828 i Tösse med Tydje.

De fick fem barn.

Gustaf Engelbrekt, född 1853 i Tösse med Tydje.

Kristina Sofia, född 1855 i Tösse med Tydje.

Maria, född 1857 i Tösse med Tydje samt Johan, född 1864-02.06 i Tydje, död 1951 i Matteus, Stockholms stad. Johan var far till Sten Bergman.

Min egen släktskap med Esbern är via dottern Hedvig Sofia som gifte sig med Georg Erik Belfrage, far till tidigare tidigare nämnda fröken Maria Gustava Belfrage som efter ett besök i Vänersborg vad som sägs ha fött vad man då kallade en "oäkta dotter", Anna Charlotta.

## Präster och Prelater

På min mammas sida figurerar ett antal präster, som kan vara värda ett omnämnande.

Min morfarsfar Klas Adolf Halling, född 1851-08-12 i Tydje och död 1916-04-10 i Åmål, gift med småskollärarinnan Maria Charlotta Larsson, född 24-4-1862 hade en mamma Eleonora Quick, född 1825-11-03 i Fröskog, gift med Erik Halling, född 1827-09-13, död i Klefven, Skillingamark.

Hennes föräldrar var Anna Juliana Svensdotter, född 1788-03-10 i Humletorp, Fröskog, död 1860-04-18.

Maken var Carl-Gustav Quick, född 1783-06-19 i Steneby, död 1867-06-19.

Här dyker det upp en präst nämligen Carl-Gustavs far Henrik Quick, komminister.

Han var född 1735-01-28 i Karlstad och död 1810-12-23 i Steneby.

Men i övrigt finns prästerna på Esbern Bergmans linje.

Esberns far var kronofogden Abraham Bergman, född 1696 i Strömsberg, Tösse och död 1728 i Rolfskärr, Tydje. Han var gift med Maria Sofia Risell, död 1780 i Rolfskärr, Tydje'

Marias far var kyrkoherden i Hesselskog ( Edsleskog) Nicolaus Christofori Risell. Han var född i nedre Ullerud 1655, död i Edsleskog 1708.

Hans far var Christoforus Nicolai Uranius, född 1615 i nedre Ullerud och död 1687 på samma plats.

Far till Christophorus var Nils Eriksson Spak f. 1580 i nedre Ullerud.

Farfar var Laxfiskaren Erik Olofsson Spak f. 1550 i Nedre Ullerud, d. 1610 i Karlstad , gift med Malin Sprätt Pröll f. 1560 i Karlstad, d. 1610 i Karlstad.

En son till Erik och Malin var Petrus Erics Uranius död 1653-05-06 i Arvika. Student i Uppsala 1610-09-08 och i Wittenberg 1615-11-01. Fil mag i Wittenberg 1620-04-04. Samma år blev han rektor vid Mariestads skola och kyrkoherde i Leksberg, Skara stift. År 1623 blev han kyrkoherde i Arvika samt kontraktsprost i Västersysslet 1632. Han var riksdagsman 1642.

Petrus gifte sig med Margareta Norenia f. 1600, dotter till Prosten Erlandus Gudmundi.

Erlendus var Kyrkoherde i Nor, f. 1554 i Kånna, Dragared ( G ) och 1630-04-08 i Nor.

Petrus och Maria fick bl. a. en son Johannes Wallmoenius f. 1620 och som blev Kyrkoherde. Han var född i Elfdalen och död i Arvika 1680-04-16.

Han var 1651 ägare av skattehemmanet Algå i socknen med samma namn. År 1663 fick änkan rättens bekräftelse på köpet av 1/3 mtl skatte Åsebol, Älgå, som hon i sin tur sålt till sin dotter Anna, som "tillträngde" denna gård i sin "ensörjande" belägenhet.

En annan son var Andreas Erics Uranius f. 1599 d. 1661 , kyrkoherde i Grava 1649-1661.

Enligt Anders Edestams Karlstads stifts herdaminne del 2 sid 100:"Student i Uppsala 1626 15/1 (Andreas Erics Wermelandus); komminister i Grava 1630, kyrkoherde därstädes enl KM:ts fullmakt 1649 7/12, tillträde 1650. Död 1661. I drottning Kristinas brev

1649 7/12 förordnas Andreas Uranius till kyrkoherde i Grava "emedan meninge man i bemälte Grava socken hava oss i underdåninghet supplicerat och begärt brevisare och prästman Anders Erics Uranium till sin kyrkoherde och själasörjare såsom den där länge och väl i församlingen tjänst haver". I ett kungligt brev utfärdat samma dag, heter det angående det nya pastoratet, att eftersom vi "förnimmer att därunder är intet prästebord, helst enedan den socken avlånglig tid haver varit annexa till Karlstad, varför haver vi förordnat och beviljat att det hemmanet Almar i bemälte socken och Kils härad härefter skall vara prästebord under Grava pastorat. Enligt F Fryxell hade Andreas Uranius rest till Stockholm för att utverka drottning Kristinas fullmakt på pastoratet."

Under Hannibalsfejden 1644-1645 råkade västra Värmland illa ut, och Arvikatrakten gick heller inte fri. Petrus Uranius fick efter krigets slut gottgörelse för att han "haver utstått stor gästning och besvär av krononens krigsfolk uti denna fejd tiden" då trupper "legat där stilla i någre veckor"

Även fienden uppenbarade sig, skövlade på ömse sidor om Arvika prästgård och Petrus fängslades,

Laxfiskaren Erik Olofsson Spak f. 1550 i Nedre Ullerud, d. 1610 i Karlstad, gift med Malin Sprätt Pröll f. 1560 i Karlstad, d. 1610 i Karlstad hade en broder (Johan Olofsson) i krigstjänst, som i sin ungdom var mycket äventyrlig och vidlyftig, så att han allmänt kallades "Rasvill", men på gamla dagar blef han helt from och beskedlig, så att hertig Karl, sedermera Karl IX, en gång sade till honom: "Nu skall du ej längre heta Rasvill utan Spak."

Så skedde, men då han avled barnlös, upptog brodern Erik Olofsson och hans 16 söner släktnamnet Spak, men några ändrade det sedermera till Uranius och Gravander efter Grava socken samt en del efterkommande till Ullström och Risell och några adlades till Gyllentorner, och Rissellsköld.

Släkten Spak fortlever ännu.

Via Spak kan man också härleda släktskap till bl. a:

Några ättlingar till Erik Olofsson Spak, borgmästare i Karlstad 1604:

Esaias Tegner  
Erik Gustav Geijer  
Selma Lagerlöf  
Nils Ferlin

Så forskningen rullar på.

## **Nils Ferlin**

En son till laxfiskaren Erik Olofsson Spak var Olof Eriksson Spak 1580-1662. Han var gift med 1. Kerstin Börjesdotter och 2. med Karin Svensdotter Ekeroth.

Han fick en dotter Christina Olofsdotter Spak.

Enligt Edestams herdaminne "trolig" dotter till Olof Eriksson Spaks första hustru Kerstin Börjesdotter.

Christina gifte sig med Johan Börjesson Carlberg och fick en dotter Birgitta Johansdotter Carlberg f. 1642 d. 1723 som gifte sig med Herman Henriksson Kolthoff.

Herman Kolthoff blev rådman i Karlstad 1674 var uppbördsman där 1680-81 och borgmästare 1682-91. Han grundade Edsvalla järnbruk i Nor, o genom sitt äktenskap med en dotter till Johan Börjesson kom han i besittning av Kvarntorps bruk i Nedre Ullerud, som han sålde 1690, samt delar av anläggningarna vid Ransäter och Munkfors i Ransäter, allt i Värmland

Han var far till Kyrkoherde Sven Kolthoff (1671-99) i Visnum, Värmland.

Dennes bror brukspatron Olof Kolthoff (1672-1740) på Forsnäs i Alster var svärfar till kanslipresidenten C G Löwenhielm.

Deras äldste bror, brukspatronen Henric Kolthoff 1667-1749) på Brattfors i Brattfors, Värmland, hade döttrar, som blev stammödrar för släkterna Hedengren och von Hofsten , och en tredje dotter blev farmors mor till Erik Gustaf Geijer , vars farfar genom äktenskapet med hennes dotter fick sina besittningar i Ransäter.

Söner till denne Henric Kolthoff (1694-1761) var brukspatronen Jonas Kolthoff (1694-1761) på Åsebol i Älgå, Värmland, och assessorn i kommerskollegiet Herman Kolthoff (1696-1762).

Sonen Herman Kolthoff f.1683 d. 1754-04-02 i Norum, Nyed gifte sig med Maria Olsdotter Hedengren f. 1696-11-30 och död 1740-10-23 i Nyed.

De fick en son brukspatronen Johan Kolthoff f. 1722-1004 i Norum och död i Hammar, Väse ( S )

Han gifte sig med sin kusin Agneta Hedengren f. 1724-08-08 och död i Hammar,



Väse 1775-02-03

De fick en son Herman som bar namnet vidare. f. 1749-07-10 och död 1825-03.06 i Kristinehamn. Tillika brukspatron.

Han gifte sig med Sara Fryxell f. 1752-02.01 i Väse, död 1828 -08-21 i Östra Fågelvik.

De fick en dotter Sara Kolthoff som gifte sig med bonden Sven Larsson f. 1791-04-03 i Kappstad, Östra Fågelvik och död i Faxstad, Väse.

En dotter var Anna Lisa Svensdotter f. 1825-02-09 i Faxstad, Väse och som gifte sig med Gästgivaren i Karlstad Nils Andersson f. 1827-08-08 i Bög, Östra Fågelvik. Död 1885-04-30.

Dottern Natalia ( Elin ) f. 1861-06-17( för övrigt samma datum som hemsidans snickrare!). Hur som helst fick hon tag på en journalist redaktören Albert Johan Ferlin f. 1863-12-12 i Gesäter och död 1909-10-12.

Han var far till Nils Ferlin född i Karlstad 1898-12-11 och död i Bromma 1961.

## **Om Nisse**

Nils Johan Einar Ferlin föddes den 11 december 1898 i Karlstad. Hans far hette Johan Albert Ferlin och var redaktör. Hans mor hette Elin Nathalia. Släkten Ferlin kommer från Dalsland. Poetens farfar kyrkoherden Johan Ferlin var den förste som bar namnet. Familjen hade tre barn, nämligen: Lisa, född 1896, Nils, född 1898 och Ruth född 1900. Nils gick i ”goda” skolor. Först kom han till en skola som hörde till småskoleseminariet, men sedan började han i Andersson & Poignants privatskola ”för bättre gossar och flickor”. I augusti 1908 skedde en stor förändring för familjen Ferlin. Fadern fick ett nytt jobb som huvudredaktör för den nystartade tidningen Bergslagen i Filipstad. Det innebar en förflyttning från en livaktig regementstad till en småstad. Nils började i realskolan den hösten.

Efter ett halvår kom Johan i konflikt med tidningens ägare och lämnade tidningen. Han var alltså arbetslös familjeförsörjare och ny i en småstad. Han sökte sig tillbaka till gamla kontakter i Karlstad. Där hittades han i Klarälven den 12 oktober 1909. Elin Ferlin bestämde sig för att stanna kvar i Filipstad med barnen. Nils blev populär i skolan, både av lärare och skolkamrater. Lärarna märkte hans begåvning och tyckte att han var en ovanlig elev.

## Ungdomsåren

Nils Ferlin tog sin realexamen våren 1914. Han visste inte vad han ville syssla med så han tog de jobb han kunde få. Mest var det kortvariga anställningar som att såga is på sjön eller stå i bokhandel i Filipstad. 1915 kom han till Stockholm där han genom sin morbror fick en elevplats på skolskeppet Abraham Rydberg.

Han gick av med bra betyg och sökte sig vidare i sjölivet. Efter att ha mönstrat på den kända barken Anton av Vaddö, där livet ombord var råare, lämnade han fartyget i förtid och därmed sjömanslivet för gott.

I Filipstad utvecklade Nils sina talanger som underhållare. Första gången han stod på en scen var i Ordenshuset 1918. Då sjöng han kupletterna Potatisvisan och Surrogatvisan.

Perioden fram till 1920 sökte Nils sig fram. Han hade många talanger. Ungdomsåren i Filipstad hade många inslag på gott och på ont.

Eftersom Nils var så hjälpsam blev han en förebild. En annan sida var det periodvisa festandet.

Hans mor och syster Ruth hade flyttat till Stockholm 1916. De bodde i en lägenhet på Rörstrandsgatan 40 i Birkastan. Det blev också Nils hem, dit han alltid återvände efter sina olika expeditioner.

Han gjorde sin värnpliktstjänstgöring vid Göta Livgarde 1920.

Samma år anmälde han sig till Elin Svenssons teaterskola på Kungsgatan i Stockholm. Bland kamraterna fanns: Elof Ahrle, John Elfström och Harald Beijer.

Det var de som fick Nils att upptäcka Dan Andersson. Han blev en av de poeter som Nils helst reciterade.

Tjugotalet blev ett skådespelardecennium för honom. 1922 åkte han tillbaka till Filipstad där han skapade ett teaterliv med återkommande revyer. Han skrev även schlagertexter. Många av texterna skrev han tillsammans med Gustav Andborg.

I slutet av 20-talet började Nils även att skriva dikter. Hösten 1929 hade han fått ihop en bunt, utformade med Nils Ferlins tydliga bläckpennestil.

Dikterna visades för ett antal personer som tyckte att de var bra. Den 10 december 1929 skrevs ett kontrakt med Bonniers förlag, och den första diktsamlingen En döddansares visor låg ute i bokhandeln den 8 april 1930.

1933 kom nästa diktsamling. Den fick heta Barfotabarn. Man märker en anknytning till folkvisan genom hela Ferlins diktning.

Ett av Nils stora livstrauma inträffade i december 1936. Hans moder Elin Nathalia, hans stora stöd i livet avlider.

Det följande året blev svårt, men han var inte ensam. Han hade sina systrar och deras familjer.

Under 30-talet hann Nils även med att skriva texter till visor i hörspelen: Marknad och Staden, Auktion och Byn.

Efter Barfotabarn hade Nils fått ett stipendium ur Albert Bonniers stipendiefond. Han kunde därför unna sig att ta sommarledigheter, helst på öar som Möja och Öland.

I november 1938 gavs nya dikter ut under titeln Goggles. De 2 200 exemplaren såldes ut på en vecka. Tonen i dikterna hade djupnat. Några dikter skrevs efter en upplöst kärleksaffär.

Ännu starkare känslor ligger bakom en svit dikter till minnet av modern. Cirkus är den mest kända av dem:

Jag lärde mig gå på händer och strax måste mamma se ..., När skönheten kom till byn och En liten konstnär är tonsatta av Lille Bror Söderlundh.

## Henny och Norrboda

År 1938 träffade Nils Ferlin Henny Lönnqvist första gången på en fest som konstnären Roland Svensson hade ordnat. Henny bodde i Helsingfors men var på besök i Sverige.

Den veckan möttes hon och Nils varje dag. Under krigsåren skrev de brev till varandra. 1943 var Nils med en grupp författare på Helsingforsbesök och då blev det åter några intensiva dagar. 1944 hade Henny en längre tids tjänstledighet som hon tillbringade i Stockholm. Både hon och Nils var överens om att de hörde ihop och de förlovade sig 1944.

Nils lämnade sitt liv i Klara. Han och Henny hyrde Lillstugan, ett litet hus i Penningby, inte långt från Norrtälje. Nils arbetade med en ny diktsamling. De bestämde att de skulle gifta sig och de vigdes i Stockholms Rådhus den 22 februari 1945. De hyrde Lillstugan för ett år till och fick sedan möjlighet att ropa in ett större hus, Norrboda, på en auktion.

Nils liv hade varit slitsamt. Han hade farit illa med sig själv sedan ungdomen. Bohemsgängets diet var ju kaffe, cigaretter och sprit.

Henny blev en räddande ängel för Nils och det blev en lycklig tid i hans liv. Deras vänner kom på besök.

Gunnar Ekelöf och hans fru Ingrid bodde under några år inte långt från Norrboda och de umgicks flitigt. Till de mörkare inslagen hörde Nils depressioner och plågsamma reumatism som krävde sjukhusvård. När Nils gifte sig var han 47 år.

Året innan hade han arbetat med att välja ut dikter till en ny samling. Med många kulörta lyktor kom ut på hösten 1944. Mycket av vikt hade hänt förutom giftermålet vid den här tidpunkten.

Arne Häggqvists biografi om Nils Ferlin hade publicerats 1942 och samma år hade Nils utsetts till Frödingstipendiat efter omröstning bland landets studenter.

1948 fyllde Nils Ferlin 50 år och det firades med en stor litteraturfest och diktarhyllning.

Året därpå åkte Nils och Henny genom Europa med bil. De besökte Frankrike, Schweiz och Italien och korsade Medelhavet för att även besöka Tunisien. Nils tilldelades Samfundet De nios stora pris 1950. Allt detta motvägdes av svåra depressioner och sjukdom.

Nils Ferlins femte diktsamling fick namnet Kejsarens papegoja och kom ut 1951. Den såldes i 22 000 exemplar. Dikterna hade ett religiöst tema.

1955 fick Nils ett av Sveriges finaste priser till en lyriker, Svenska Akademiens Bellmanspris. Den sista diktsamlingen som Nils själv gav ut hette Från mitt ekorrhjul. Dikterna hade lite modernare former och han hade prövat sig på fri vers. Diktsamlingen kom ut 1957.

Dikten I folkviseton är den ur samlingen som lever det självständigaste livet utanför bokens pärmar. Nils Ferlin blev den förste mottagaren av det nya Frödingstipendiet som Wärmlands läns landsting hade instiftat. Året var 1960.

## **De sista åren**

Det sista året av sitt liv tillbringade han på sjukhus, först på Mörby lasarett utanför Stockholm, sedan på Samariterhemmet i Uppsala.

Han drabbades av ett slaganfall som gjorde att han blev delvis förlamad men hans fysik klarade av även detta och han återfick talförmågan och kunde röra sig någotsånär.

Hösten 1961 försämrades hans tillstånd hastigt igen och han avled den 21 oktober 1961. Filipstad erbjöd en gravplats, men Nils Ferlin hade önskat att få ligga på Bromma kyrkogård. Dit skulle hans mammas aska flyttas och där skulle även Henny en gång få ligga vid hans sida.

På gravstenen står dikten Inte ens en grå liten fågel. Ur Ferlins efterlämnade dikter valde Henny ut ett antal till diktsamlingen En gammal cylinderhatt, som gavs ut postumt 1962. I den finns Får jag lämna några blommor som har blivit tonsatt.

Ett par år senare ställde Henny samman en liten bok "Och jag funderade mycket" som kom ut 1965. Nils Ferlins fåordiga självporträtt finns med här.

Boken innehåller även ett urval ur hans få brev, ett par diktarporträtt med mera.

1967 kom den nya bok som Henny hade ordnat. Där ingick dikterna från Oxhälja, Julhälja och Påskhälja, det vill säga häftena från Filipstad 1922–1925 och urval av tonsatta dikter. Den fick titeln Får jag lämna några blommor.

Ett ord av Henny Ferlin får påminna oss om en sanning och tröst. ”Vi borde vara tacksamma så länge det finns irrationella människor, drömmare och tänkare. Det är de som för världen framåt.”

## **”Jag är ganska mager om bena”**

Staty i Karlstad. Nils Ferlin är mest känd som författare och poet, men han hade även en skådespelarkarriär. Redan som sjuttonåring debuterade han på scenen, som statist i Oscar Wildes Salome, med Tora Teje i huvudrollen. Ferlin gick Elin Svenssons teaterskola i början av 1920-talet och medverkade i en mängd föreställningar hos olika resande teatersällskap. Han återvände under hela sitt liv till teatern, ibland som statist ibland som revyartist. Nils Ferlin hade också en talroll i en spelfilm, Elof Ahrles Sången om Stockholm från 1947, till vilken han också skrev flera sångtexter. Där kan man se hur skalden ringer upp en nattredaktör för att ändra ett ord i en dikt, varpå han senare ringer en gång till och ändrar tillbaka.

Till dem som tonsatt Nils Ferlins dikter hör Lille Bror Söderlundh och Rolf Wikström.

Den kanske mest kända strofen i Ferlins lyrik är: ”Jag är ganska mager om bena, tillika om armar och hals.”

Ferlin står staty nära Klara kyrka, på Klarabergsgatan i Stockholm, på torget i Karlstad och sitter staty på torget i Filipstad.





## **Erik Gustaf Geijer**

Riktkarl i sammanhanget får väl bli bekantingen och laxfiskaren Erik Olofsson Spak. Sonen Olof, brukspatron och borgmästare i Karlstad fick en dotter i första gifftet med Kerstin Börjesson, dottern Kristina Olofsdotter Spak ( 1616-1642).

Kristina gifte sig med Johan Börjesson Carlberg (1606-1676 ).En dotter Engelborg Carlberg f. 1639 i Lindesberg och död 1713.gifte sig med brukspatronen och inspektorn över Bergslagsskogarna Christopher Geiger, han föddes 1639 i Lindesberg och dog 1739-09-02 i Stockholm.

En son var brukspatronen Bengt Gustaf kallad d. ä. f. 1682-03-11 i Lindesberg och död 1746-10-26 i Uddeholm. Han var gift med Lovisa Sofia Tranaea ( 1696-1750 ).

Sonen Johan Gustaf, brukspatron, vad annat, föddes 1719-07-30 i Uddeholm och dog i Ransäter 1790-07-09.Sonen Bengt Gustaf d. y. ( 1748-1814 ) var far till skalden, professorn, författaren och tonsättaren Erik Gustaf.

Om Erik Gustaf. Källa: Wikipedia

Erik Gustaf Geijer, född 12 januari 1783 på Ransäters bruk i Värmland, död 23 april 1847 i Stockholm, var en svensk författare, poet, filosof, historiker och tonsättare. Han var en av de största estetikerna och idégivarna i den svenska romantiken. Han betraktas som en av den svenska nationalismens fäder, och efter 1838 blev han även en betydelsefull förespråkare av liberalism.

Geijer var professor i historia vid Uppsala universitet från 1817 och blev 1824 ledamot av Svenska Akademien. Han var vidare rektor för Uppsala universitet under åren 1822, 1830, 1836 och 1843–1844.

Som representant för universitetet var han ledamot av prästeståndet i ståndsriksdagen under åren 1828–1830 och 1840–1841. Han var vidare medlem av Götiska förbundet och redaktör för dess tidskrift Iduna.

Om sina intresseområden skriver Geijer själv: "Med fem saker har jag befattat mig - ivrigt, om ej med framgång - filosofi, historia, vältalighet, poesi och musik. - Det är de fem fingrarna på min hand, vilka jag i ärlig slöjd uppövat och av vilka jag ej vill uppgiva någondera.

Geijer medverkade till att föra konservatismen till den svenska politiska idédebatten.

Han bidrog vidare till att slaveriet avskaffades i den dåvarande svenska kolonin Saint-Barthélemy, påverkade med sin teologi Nathan Söderblom och Einar Billing samt var en föregångare med sin "jag-du-filosofi". Nordisk familjebok skriver att det var Geijer som möjliggjorde att liberalismen inträdde i Sverige utan de revolutionära brytningar som skedde i Frankrike, och att han skapade en någorlunda svensk form av liberalism. Henrik Schück hävdade att Geijer gjorde historieämnet i Sverige till en vetenskap.

## **Tegnér och Selma.**



Målning av Tegnér av Johan Gustav Sandberg ca 1826





En bild på Selma.

Saxat från Wikipedia:

Tegnér's far var [komministern](#) Esaias Tegnér; modern hette Sara Maria Seidelius och var dotter till en värmländsk kyrkoherde. Tegnér's far dog som [kyrkoherde](#) i [Millesviks församling](#) den 10 februari 1792 och efterlämnade änka, två döttrar och fyra söner. Två av de senare, Lars Gustaf och Elof, var då studenter i Lund, den tredje var förståndshandikappad och den nioårige Esaias hade i föräldrahemmet nätt och jämnt lärt sig läsa, skriva och räkna. En kort tid vistades han hos bröderna i Lund och åtnjöt deras handledning. För att hjälpa familjen tog en ungdomsvän till fadern, kronofogden J. Branting, hand om Esaias Tegnér i sitt hem för att låta honom bli biträde på kronofogdekontoret. Men efter några år, under vilka den unge Tegnér på lediga stunder läste allt vad han kunde komma åt av vitterhet och historia, fann Branting att Tegnér hade större talanger än att bli kontorist. Då brodern Lars Gustaf blev informator hos Brantings svåger, kaptan Lövenhjelm på Malma, ordnade Branting att Esaias i mars 1796 fick tillåtelse att vistas i Lövenhjelm's hus för att ta del av broderns undervisning. När sedan Lars Gustaf blev tillfrågad om att bli informator hos brukspatronen, sedermera bergsrådet Myhrman på [Rämen](#), ställde han som villkor att få ta med Esaias. Detta beviljades, och i juli 1797 anlände bröderna till Rämen. Där fullföljde Tegnér de redan på Malma påbörjade studierna av såväl de

döda språken som av franska och engelska litteratur.

Det hör till historien att min mormor föddes på Malma och tjänade piga där.

Esaias var en väl sedd gäst på gården och idag är den flyttad från sin ursprungliga plats och är numera hembygdsgård för Nors förening.